

KANCELARIA SENATU

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 8 kwietnia 2014 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

(druk nr 605)

I. Cel i przedmiot ustawy

Projekt ma na celu wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 lutego 2013 r. (P 14/11) stwierdzającego niezgodność art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2013 r. Nr 8, poz. 667, z późn. zm.) w zakresie, w jakim wypłata emerytury jest wznawiana od miesiąca, w którym ustala przyczyna powodująca wstrzymanie jej wypłaty, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję z urzędu, w warunkach, gdy emerytura nie mogła być doręczona z przyczyn niezależnych od organu emerytalnego, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Ogłoszenie wyroku nastąpiło 28 lutego 2013 r. (Dz. U. poz. 271). Trybunał orzekł o utracie mocy obowiązującej przepisu we wskazanym zakresie z upływem 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw, co nastąpiło z dniem 28 lutego 2014 r.

Ustawa wprowadza uregulowanie dotyczące wypłaty wstrzymanych świadczeń w sytuacji niemożności ich doręczenia z przyczyn, które nie leżą po stronie organu

emerytalnego, mechanizm ten jest analogiczny jak w powszechnym systemie emerytalnym (z zastosowaniem przepisów art. 133, art. 134 i art. 135 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). W powszechnym systemie wznowienie wypłaty świadczenia zawieszono z przyczyn niezależnych od organu emerytalnego, obejmuje nie tylko okres od miesiąca, za który zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty, lecz także okres od miesiąca, w którym wstrzymano wypłatę, jednak za okres nie dłuższy niż 3 lata poprzedzające miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty. Emerytowani funkcjonariusze i żołnierze w takiej sytuacji nie mogli otrzymać świadczeń za okres sprzed miesiąca złożenia wniosku.

Ustawa nowelizująca obejmuje swym zakresem krąg nie tylko emerytów tzw. służb mundurowych, których dotyczył wyrok Trybunału Konstytucyjnego (art. 2), lecz także emerytowanych żołnierzy zawodowych, których uprawnienia reguluje ustawa zmieniana w art. 1, zawierająca analogiczne przepisy uznane za niekonstytucyjne, choć nie kwestionowane w orzeczeniu Trybunału. Przyjęte uregulowanie ma więc charakter kompleksowy, pozostawienie nieznowelizowanej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oznaczałoby nierówność pomiędzy podmiotami podobnymi, byłoby ponadto wadliwe punktu widzenia spójności systemu prawa.

Ustawa zawiera przepis przejściowy, na podstawie którego do wniosków o wznowienie wypłaty świadczeń, złożonych i nierozpatrzonej przed jej wejściem w życie, stosuje się przepisy w nowym brzmieniu.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Prace nad wykonaniem obowiązku dostosowania systemu prawa do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w wyżej omawianym zakresie podjął Senat, przyjmując projekt inicjatywy ustawodawczej, która 4 października 2013 r. wpłynęła do Sejmu (druk sejmowy nr 1847). Projekt senacki (22 października 2013 r.) skierowano do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

Rząd w stanowisku wobec projektu senackiego (datowanym na 19 grudnia 2013 r.), uznając inicjatywę za słuszną, z uwagi na propozycję uchylecia niekonstytucyjnych przepisów, nie zaś ich zmiany w odpowiednich ustawach zaopatrzeniowych, negatywnie

ocenił sposób realizacji wyroku. Trzeba przy tym wskazać, że obie ustawy zaopatrzeniowe zawierają odesłanie do stosowania w sprawach nieuregulowanych ustawy o emeryturach i rentach z FUS i takie uregulowanie było dla inicjatywy senackiej, proponującej uchylenie art. 45 i odpowiednio art. 46, istotnym elementem w przyjętej koncepcji wykonania wyroku Trybunału.

Rząd nie podzielił punktu widzenia Senatu i rekomendował wykonanie wyroku TK poprzez nowelizację art. 46 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym *funkcjonariuszy służb mundurowych* i art. 45 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych.

Projekt rządowy (zawarty w druku sejmowym nr 2049), którego brzmienie odpowiada przyjętej 4 kwietnia br. przez Sejm ustawie, wpłynął do Sejmu 9 stycznia 2014 r. i został skierowany do pierwszego czytania w Komisji Polityki Społecznej. Komisja, po rozpatrzeniu projektu, na posiedzeniu 20 marca 2014 r. przyjęła sprawozdanie zawarte w druku sejmowym nr 2237, wnosząc o uchwalenie przez Sejm projektu w wersji zawartej w przedłożeniu rządowym. Jednocześnie w sprawozdaniu z 20 marca br. Komisja wnosi o odrzucenie projektu senackiego (druk sejmowy nr 2238).

Drugie czytanie projektu rządowego (druk nr 2237) odbyło się na 65. posiedzeniu Sejmu, poprawek nie zgłoszono i przystąpiono do trzeciego czytania

Za przyjęciem ustawy było 434 posłów, przeciw – 2, nikt się nie wstrzymał.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Bożena Langner

Główny legislator